

מנה בנתן

שינוי הדף היומי בדוך קצרו

לע"צ הגאון רבי מיכל יהודה בן
רבי משה דוד לפקוביץ זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 75 פרשת שלח תשפ"א

יומא נו-סב

שהטיפות היו עשויים כסדרם, וכך שנינו לענין פר העלם, שכשהזה לא נגע הדם בפרוכת, אך אם נגע כשר, ואמר ר"א בר' יוסי שהיו על הפרוכת טיפי דם של פר העלם ושעירי ע"ז, ואין לומר שזה היה של פר יוה"כ כי הוא ראה שהם היו עשויים שלא כסדרם.

רבא אומר שאם התערב דם הפר בדם השעיר קודם נתינה יתן אחת למעלה וז' למטה ויעלה לו לשניהם, וכשאמרו את דברי רבא לפני ר' ירמיה הוא אמר, בבליים טפשים, בגלל שאתם דרים בארץ חשוכה אתם אומרים דברים חשוכים, שאיך יתן קודם את דם השעיר למעלה קודם שנתן למטה מדם הפר הרי התורה אמרה וכלה מכפר את הקודש שיש לכלות את דם הפר קודם דם השעיר, ור' ירמיה אומר שיתן קודם לשם דם פר אחת למעלה וז' למטה, ואח"כ יתן אחת למעלה וז' למטה לשם דם השעיר.

רב פפא סבר שאם התערב דם פר בדם שעיר קודם מתנות האחרונות, יתן ז' מתנות למטה לשם פר ולשם שעיר ואח"כ יתן אחת למעלה לשם שעיר, ואמר רבא א"כ עד עכשיו היינו טפשים ומעכשיו טפשים שבטיפשים שאם יעשה כדברי רב פפא יוצא שנתן למטה של שעיר קודם למעלה של שעיר, והרי התורה אמרה לתת קודם למעלה, **עמוד ב** אלא אמר רבא שיתן ז' למטה לשם פר ואח"כ, אחת למעלה וז' למטה לשם שעיר.

אם התערב כוסות בכוסות שאינו יודע מה של שעיר ומה של פר, יתן ויחזור ויתן ג' פעמים, וממילא יצא שנתן של פר לפני של שעיר.

אם התערב מקצת מהדם ומקצת לא התערב, פשוט שיתן מהדם שלא התערב, אך יש להסתפק אם יתן את השיריים ליסוד, או שזה דחוי וילך לאמה, אמר רב פפא שגם למ"ד שכוס עושה את חבירו שיריים, זה רק כשיכול לתת אם ירצה, אך כשאינו יכול לתת אינו נעשה שיריים, ורב הונא בר רב יהושע סובר שגם למ"ד שכוס עושה חבירו דחוי זה רק כשדחהו בידים אך כשנדחה ממילא לא נעשה דחוי, ונחלקו בזה ת"ק בבבביתא ור"א בר"ש, שנאמר ואת דמו ישפוך, ואח"כ נאמר ואת כל דמה ישפוך, לת"ק לומדים מזה שאם קבל דם חטאת בד' כוסות ונתן מתנה אחת מכל אחד כולם נשפכים ליסוד, כמו שכתוב ואת כל דמה ישפוך, ואם נתן ד' מתנות מכוס אחת רק אותו כוס נשפך ליסוד והשאר נשפכים לאמה, ולר"א בר"ש אם נתן ד' מתנות מאחת מהם כולם ישפכו ליסוד ומה שכתוב בלשון יחיד ואת כל דמו ישפוך בא למעט שיריים שבצואר בהמה, שלא ינתנו ליסוד. **נחלקו ר' יונתן ור' יאשיה** אם מערבים את דם הפר ודם השעיר לתת בקרנות, ולכאורה מסתבר שר' יאשיה הוא הסובר שמערבים, שהרי הוא סובר בכל מקום שגם כשלא כתוב יחידיו זה כאילו כתוב יחידיו, אך יתכן לומר שגם ר' יונתן יודה כאן כיון שכתוב אחת, אך ישנה בביתא מפורשת שר' יאשיה למד את הפסוק ולקח מדם הפר ומדם השעיר שיהיו מעורבים,

דף נו לר"מ יכול להתנות בחבית שיתן ממנה ב' לוג לתרומה וי' מעשר ראשון, וט' מעשר שני ומחללו על מטבע ושותה מיד, **עמוד ב** ולר' יהודה ר' יוסי ור"ש אסור, ומוכח שר' יהודה סובר שאין ברירה, אך יש לדחות שטעם האוסרים אינו מצד שאין ברירה אלא כמו שהם אמרו לר"מ שיש לחשוש שיבקע הנוד והתברר שאכל טבל, ואמר ר' יהודה שאם יבקע נחשוש לכך, אך להוכיח שר' יהודה סובר שאין ברירה, שאיו שנה שבמקרה שאחד התנה בער"ש אם רבי יבוא למזרח, העירוב יהיה למזרח, ואם יבא למערב העירוב יהיה למערב, וסובר ר' יהודה שאי אפשר להתנות על ב' דברים יחד אלא אם בא חכם למזרח עירובו למזרח, ואם למערב עירובו למערב, אך לא יתנה לב' הצדדים, והקשו על כך שאם לב' המקומות יחד אין עירוב גם למקום אחד לא יהיה עירוב, ור' יוחנן ביאר שהחכם כבר בא בכין השמשות,

לכאורה גם אם נאמר שלר' יהודה אין ברירה ניתן לומר שיעשו ביוה"כ ב' כנים לדם הפר ולדם השעיר ויכתבו על כל אחד, וצריך לומר שבגלל חולשתו של הכה"ג הוא לא ישים לבו מה כתוב, שאם לא כך ממילא לא צריך לכתוב שהרי ברור שדם הפר מרובה, ואין לומר שמדובר שהוא לא קבל את כל הדם שהרי רב יהודה סובר שהשוחט צריך לקבל את כל דמו של הפר, שכתוב ואת כל דם הפר ישפוך אל יסוד המזבח, וגם אם נאמר שחוששים שישפך אך יש שינוי בגוון של הדם, אלא שבגלל חולשתו הוא לא שם לב לכך, אדם אחד ירד לתיבה לפני רבא ואמר: יצא והניחו על כן שני שבהיכל, נטל דם פר והניח דם שעיר, ואמר לו רבא שהוא מערבב בין ר' יהודה לחכמים, שהרי אם יש שני כנים א"כ הוא יכול להניח את דם השעיר, אלא צריך לומר הניח דם שעיר ונטל דם הפר.

שנו בבביתא שמהפסוק: **וכן יעשה לאוהל מועד** לומדים שכמו שהזה לפני ולפנים אחת למעלה וז' למטה מהפר, כך יזה בהיכל, וכן כמו שהזה מדם השעיר לפני ולפנים כך יזה מדם השעיר בהיכל, ומהפסוק **השוכן אתם בתוך טומאותם**, לומדים שאפילו כשהם טמאים שכינה עמהם, ומין אחד אמר לר' חנינא שאתם ודאי טמאים

דף נז שכתוב **טומאתה בשוליה**, אמר לו ר' חנינא שאפילו בטומאה שכינה עמנו, כמו שכתוב **השוכן אתם בתוך טומאותם**, ולכאורה דם הפר לפני ולפנים למדנו לעיל מהיקש ודבר שלמדו בהיקש לא מלמד שוב בהיקש, ויש לומר שההיקש הראשון לא נחשב היקש שהרי כבר כתוב הזאות, ולומדים רק מנין, אך יש דיעה שגם זה נחשב היקש, ויש לומר שלא לומדים שעיר מפר, אלא לומדים את המקומות אחד מהשני, או שלומדים הזאה בהיכל מההזאה לפני ולפנים.

כשמוזה לא יזה על הפרוכת אלא כנגד הפרוכת, אך ר"א בר' יוסי אמר שראה את הפרוכת ברומי והיו עליה טיפי דמים של פר יוה"כ, ואין לומר שזה היה של פר העלם דבר כי הוא ראה

דף נח ור' יונתן סובר שיתן מכל אחד בפני עצמו, ושאל ר' יאשיה הרי נאמר **אחת**, ושאל ר' יונתן הרי כתוב **ולקח מדם הפר ומדם השעיר**, ומה שכתוב **אחת** בא לומר שאחת ולא ב' מדם הפר ואחת ולא ב' מדם השעיר, וישנה ברייתא נוספת שיקח מדם הפר ומדם השעיר ויהיו מעורבים, ואין לומר שיזה מכל אחד בפני עצמו כי כתוב **אחת**, וברייתא זו כר' יאשיה.

רמי בר חמא שאל מה הדין במקרה שאחד נתן מזרק בתוך מזרק וקבל כך את הדם האם מין במינו חוצץ או לא, אמר לו רב חסדא שזה משנה מפורשת נתן המלא בריקן, אמר לו שיתכן לפרש שעירה המלא לריקן, אך כבר שנינו ברישא עירה דם הפר לדם השעיר, ויש לומר שנתן שוב לערבם יפה יפה, אך קשה ששנינו שאם עמד הכהן על כלי או על רגל חברו פסול, הרי רגל זה מין במינו, יש לחלק שאינו מבטל את הרגל, ללישנא בתרא הספק היה אם זה דרך שירות בצורה זו או שזה לא דרך שירות, ויש להוכיח ממה ששנו אצל ר' ישמעאל שדורשים מהפסוק **ואת כל כלי השרת אשר ישרתו במ בקודש שיש ב' כלים** בשירות אחד.

רמי בר חמא הסתפק אם הניח סיב במזרק וקבל כך את הדם האם מין באינו מינו חוצץ או שזה מחלחל ואינו חוצץ, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו שספוג שבתוך כלי של מי חטאת שאינו חוצץ, משמע שבדבר שמחלחל אין חציצה, ויש לחלק שמים קלושים יותר מדם, ובדם יהיה חציצה, וללישנא בתרא רב חסדא פשט שבדם כשר שהוא מחלחל אך בהנחת קומץ למנחה פסול.

עמוד ב משנה נאמר **ויצא אל המזבח אשר לפני ה'** והיינו מזבח הזהב, וחיטא וירד והתחיל מקרן מזרחית צפונית ואח"כ צפונית מערבית ומערבית דרומית ודרומית מזרחית, במקום שמתחיל בחטאות חיצוניות שם הוא מסיים בדם של יוה"כ, לר"א הוא עמד במקומו וחיטא, ובכל הקרנות נתן מלמטה למעלה חוץ מהראשונה שהיתה לפניו שנתן מלמעלה למטה, והזה על טהרו של המזבח ז' פעמים, את שיירי הדם שפך על יסוד מערבי של מזבח החיצון, ואת שיירי הדם של מזבח חיצון שפך ביסוד דרומי, והכל התערב באמה ויצא לנחל קדרון ומכרוהו לגננים לזבל, ויש בזה מעילה. **גמרא** ר' נחמיה אומר שאף שבפר הבא על כל המצוות הכהן עומד מחוץ למזבח ומזה על הפרוכת, אך ביוה"כ הוא עומד קרוב לפרוכת, שכתוב אחר ההזאה ויצא אל המזבח, א"כ בהזאה הוא היה לפניו מהמזבח, ובפר כתוב לפני ה' שלא נלמד מיוה"כ שהכהן עמד והזה לפניו מהמזבח, אלא שהוא עמד מחוץ למזבח שכתוב **מזבח קטורת הסמים אשר לפני ה'**, ומשמע שהמזבח היה לפני ה' ולא הכהן המזה.

לר"ע התחיל להזות מקרן מזרחית דרומית, ואח"כ דרומית מערבית, מערבית צפונית, צפונית מזרחית, ולר' יוסי הגלילי מתחיל מקרן מזרחית צפונית, ובמקום שמתחיל לר' יוסי הגלילי שם גומר לדעת ר"ע, ובמקום שמתחיל לדעת ר"ע שם גומר לדעת ר' יוסי הגלילי, ולכו"ע אינו נותן בקרן שהגיע אליה קודם, ושמואל מבאר שזה נלמד מהפסוק **ויצא אל המזבח** עד שיצא מכל המזבח, ולכאורה ר"ע סובר שלא מתחילים דרך ימין, והוא חולק על מה שהביא רמי בר יחזקאל שים שעשה שלמה עמד על שנים עשר בקר, שלושה פונים צפון, ושלושה

ימה, ושלושה פונים נגבה, ושלושה מזרחה והים עליהם מלמעלה, ואחוריהם פנימה, והנביא מנה דרך ימין שכל פינות פונים לימין למזרח, אך יתכן שגם לר"ע בחוץ מתחילים מהימין, אך לא לומדים פנים מחוץ, ולר' יוסי הגלילי לומדים פנים מחוץ, ומה שר"ע קבע סדר ממזרחית דרומית, כיון שממילא היה צריך להתחיל מהקרן הראשונה שמגיע אליה, כדברי ר"ל שאין מעבירים על המצוות אלא שלמדו מהפסוק **ויצא אל המזבח** שצריך לצאת מכל המזבח וכיון שנתן באותה קרן חזר לכיוון הקרן שהתחייב בה בתחילה,

דף נט ללישנא בתרא, אם נאמר שמקיפים את המזבח ברגל כמו בחוץ, לכו"ע יצטרכו להתחיל בימין, אלא שר"ע סובר שמקיפים ביד ולכן לא צריך דרך ימין ולר' יוסי הקפה היא ברגל, ולכן מתחילים דרך ימין, או שלכו"ע הקפה היא ביד, ונחלקו שלר"ע לא לומדים יד מרגל, ולריה"ג לומדים מרגל לענין הקפה, אך קשה ממה שר"א אמר שבמקומו עמד וחיטא, א"כ יוצא שלת"ק הקפה היא ברגל, אלא שנחלקו אם הקפה היא ביד או ברגל, או שנחלקו שלר' יוסי הגלילי לומדים סביב של מזבח פנימי מחיצון, ור"ע סובר שכל המזבח הפנימי הוא כקרן אחת בחיצון, ור' ישמעאל אמר שהיו שני כה"ג שנשארו מבית ראשון אחד אמר שהקיף ברגליו ואחד אמר שהקיף בידו, אחד נתן טעם לדבריו שסביב של מזבח פנימי בחיצון, והשני נתן טעם לדבריו שכל מזבח פנימי כקרן אחת בחיצון.

המשנה לא כר"מ שאמר שלר"א עמד במקומו, ובכולם נתן מלמעלה למטה חוץ מהקרן שהיא באלכסון אליו, שנתן מלמטה למעלה, ולר' יהודה דעת ר"א שבכולם נתן מלמטה למעלה, חוץ מהקרן שלפניו שנתן מלמעלה למטה כדי שבגדיו לא יתלכלכו.

רבה בר רב שילא מבאר טהרו של מזבח חצי המזבח כמו שאנשים אומרים על חצי היום טיהרא, אך ישנה ברייתא שלא מזה על האפר או הגחלים, אלא מחתה לצדדים ומזה, ויש לפרש טהרו על גילוי המזבח כמו שכתוב **וכעצם השמים לטוהר**, לחנניה נתן בצד צפון של גג המזבח ולר' יוסי נתן בדרומו, ונחלקו האם הפתח של קדש הקדשים היה בצפון או בדרום, ולכו"ע במקום שגמר המתנות בקרנות שם נתן את המתנות בגגו, שכתוב **וטהרו וקדשו** במקום שקדשו שם טהרו.

שנו בברייתא ששפך את השיירים ביסוד דרומי, ואין לומר שזה יסוד מערבי שיש ללמוד ירידתו מהכבש שיהיה בסמוך לו מהיציאה מההיכל וסמוך ליציאתו הוא יסוד דרומי, לר' ישמעאל חטאות חיצוניות והפנימיות ביסוד מערבי ולרשב"י שניהם ביסוד דרומי, ור' ישמעאל למד חיצונות שסתום בהם ממה שמפורש, ורשב"י סובר שפתח ההיכל היה בדרום המזבח, ותלמידי רשב"י למדו בדעת ר' ישמעאל כרבם והסימן שהם שנו יסוד דרומי ומשכו הרבים תלמידי רשב"י את היחיד שהוא ר' ישמעאל כשיטתם.

שנו בברייתא שלר"מ ור"ש יש מעילה בדם, ולחכמים אין מעילה בדם, **עמוד ב** ונחלקו רק בגזרת חכמים, ומהתורה לכו"ע אין מעילה, עולא למד את זה מהפסוק **לכם** שיהיה שלכם, אצל ר"ש למדו מהמילה **לכפר** שניתן לכפרה ולא למעילה, ור' יוחנן לומד מהוא שלפני כפרה כמו לאחריה שאין מעילה, ואין לומר

שאחר כפרה יהיה מעילה כמו לפניה, שאין דבר שנעשית מצוותו ויש בו מעילה, ואמנם בתרומת הדשן יש מעילה.

דף ס אך תרומת הדשן ובגדי כהונה הם ב' כתובים הבאים כאחד שלא לומדים מהם, אך זה רק לדעת חכמים שלומדים מוהניחם שם שטעונים גניזה, אך ר' דוסא שלומד מזה שבגדי כה"ג ביוה"כ ראויים לכהן הדיוט, צריך ללמוד מפסוק אחר שגם עגלה ערופה אסורה אחר שנעשה מצוותה, אך יש מ"ד שב' כתובים הבאים כאחד מלמדים, והוא יסבור שבתרומת הדשן יש מיעוט ושמו, ובעגלה ערופה יש מיעוט הערופה, ומה שצריך ג' פסוקים למעט דם, אחד שאין בו דין נותר, ואחד שלא יהיה מעילה, ואחד שאין בו איסור טומאה, ואין צורך למעט דם מפיגול שכבר שנינו שרק דבר שיש לו מתירים בין לאדם בין למזבח יש בו פיגול והדם עצמו הוא מתיר.

משנה אם הקדים מעשה שנאמר ביוה"כ על הסדר כאילו לא עשהו, ואם הקדים דם שער לדם פר יחזור ויזה מדם השער אחר דם הפר, ואם נשפך הדם קודם שגמר מתנות שבפנים, יביא דם אחר ויתחיל שוב בפנים מתחילה, וכן במתנות של היכל, וכן של מזבח הזהב, שכולם הם כפרה בפני עצמם, ולר"א ור"ש מתחיל ממקום שפסק. **גמרא** ר' יהודה סובר שהסדר מעכב רק דברים הנעשים בבגדי לבן בפנים, ובמה שנעשה בחוץ אף בבגדי לבן הסדר אינו מעכב, ולר' נחמיה רק הנעשה בבגדי זהב אינו מעכב, ומה שהוא בבגדי לבן מעכב גם בחוץ, ר' יוחנן אומר שנחלקו בפסוק והיתה זאת לכם לחוקת עולם אחת בשנה, **עמוד ב** שלר' יהודה חוקה נאמר על המקום שמכפר פעם אחת בשנה, ולר' נחמיה זה נאמר על הדברים שמתכפרים בהם פעם אחת בשנה, אך קשה לר' יהודה שלא כתוב בפסוק מקום, אך צריך לבאר בר' יהודה שכתוב שני מיעוטים: **זאת, ואחת,** וממעטים מה שנעשה בחוץ בבגדי לבן וגם מה שנעשה בבגדי זהב, ולר' נחמיה פסוק אחד ממעט בגדי זהב והשני ממעט שיריים שאינם מעכבים, ולר' יהודה אם מעכבים שאר הדברים גם שיריים מעכבים, ואם שאר הדברים בחוץ אינם מעכבים גם שיריים לא מעכבים, שר"ע דרש את הפסוק וכלה מכפר את הקודש אם כילה כיפר ואם לא לא כיפר, ואמר ר' יהודה שבפסוק לא כתוב אם כלה כפר ואם לא כלה לא כיפר, אלא שאם חיסר מהמתנות לא יצא, ונחלקו ר' יוחנן וריב"ל אם ר"ע ור' יהודה נחלקו רק במשמעות דורשין או שנחלקו אם שיריים מעכבים שלר"ע לא מעכב ולר' יהודה מעכב, אך קשה שר' יוחנן עצמו אמר שלר' נחמיה שיריים מעכבים.

ר' חנינא אומר שאם חפן קטורת קודם שחיתת הפר לא יצא ולכאורה זה לא כר' יהודה, שלדעתו רק דברים הנעשים בבגדי לבן בפנים מעכבים, אך יתכן שגם לר' יהודה זה מעכב שצורך פנים הוא כפנים, אך לכאורה יש להביא ראיה שכתוב במשנה שאם נשפך הדם באמצע המתנות יביא דם אחר ויחזור ויזה בתחילה מבפנים ואם נאמר שחפינה קודם הפר מעכבת א"כ יצטרך לחזור ולחפון,

דף סא וצריך לומר שהמשנה לא דיברה על הקטורת, **עולא אומר** שאם שחט את השער קודם מתן דם הפר לא יצא, ולכאורה ניתן להביא ראיה מהמשנה שאומרת שאם הקדים את דם השער לדם הפר יחזור ויזה מדם השער לאחר דם הפר,

ולכאורה לעולא יצטרך לשחוט שוב, ועולא יעמיד את המשנה במתנות שבהיכל, וכן ביאר ר' אפס.

שנו בברייתא על הפסוק וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים, ואת אוהל מועד כמשמעו, ואת המזבח כמשמעו, יכפר אלו העזרות, ועל הכהנים כמשמעם, ועל כל עם הקהל אלו ישראל, יכפר אלו הלויים, לר' יהודה כולם הושוו להתכפר יחד בשעיר המשתלח בשאר עבירות, ולר"ש, כמו ששעיר פנימי מכפר על ישראל בטומאת מקדש כך דם הפר מכפר על הכהנים בטומאת מקדש, וכמו שוידוי שעיר המשתלח מכפר על ישראל בכל עבירות, כך וידוי הפר מכפר על הכהנים בשאר עבירות.

שנו בברייתא על הפסוק וכלה מכפר, שהשוו את המזבח ההיכל ולפני ולפנים, שכולם כפרה בפני עצמם, ולכן אם נתן קצת מתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל עמו במתנות שבפנים, ולר"א ור"ש יתחיל ממקום שפסק, ואם גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם, יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל, ואם נתן מקצת מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל תחילה בהיכל, ולר"א ור"ש יתחיל ממקום שפסק, אם גמר את מתנות שבהיכל ונשפך הדם, יביא דם אחר ויתחיל במתנות המזבח, ואם התחיל במתנות המזבח ונשפך הדם, יביא דם אחר ויתחיל מתחילת מתנות המזבח, ולר"א ור"ש יתחיל במקום שפסק, ואם גמר מתנות המזבח ונשפך הדם לכו"ע אינו מעכב, ור' יוחנן אומר שר"מ ור"א ור"ש נחלקו בפסוק מדם חטאת הכיפורים אחת בשנה, לר"מ חטאת אחת מכפרת ולא ב' חטאות, ור"א ור"ש דרשו שזה הולך על החיטוי שעושים רק אחד ולא ב'.

רבי אמר שר' יעקב אמר שלא נחלקו בלוג של מצורע, אך מצאנו ברייתא שאם התחיל במתנות שבפנים ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל שוב במתנות שבהיכל, ולר"א ור"ש יתחיל ממקום שפסק, ואם גמר מתנות שבהיכל ונשפך הלוג, יביא לוג אחר ויתחיל בתחילת המתנות של בהונות, ואם התחיל מקצת מתן בהונות ונשפך הלוג לת"ק יביא לוג אחר ויתחיל שוב מתחילת מתן בהונות ולר"א ור"ש יתחיל ממקום שפסק, ואם גמר מתן בהונות ונשפך הלוג לכו"ע מתנות הראש אינן מעכבות, וצריך לומר שרבי אמר שר' יעקב שנה בלוגין של מצורע כמשנתינו.

אם נאמר שהמקור לכך שמתנות הראש לא מעכבות, זה מהפסוק והנותר מן השמן אם כך גם לענין מנחה שכתוב והנותר מן המנחה נאמר שזה לא מעכב, ויש לחלק שבלוג מצורע נאמר פעמיים ומיתר, והנותר.

עמוד ב ר' יוחנן אומר שאם שחט אשם מצורע שלא לשמו זה תלוי במחלוקת ר"מ ור"א ור"ש, שר"מ שסובר ביו"כ שיביא אחר ויתחיל מתחילה יסבור גם באשם שיביא אחר וישחוט, ולר"א ור"ש שאומרים שיתחיל ממקום שפסק, באשם אין לו תקנה, ורב חסדא אומר שגם לר"מ אין לו תקנה שכתוב ושחט אותו, וישנה ברייתא כדעת ר' יוחנן שאשם מצורע ששחטו שלא לשמו או שלא נתן מדמו לבהונות עולה למזבח וטעון נסכים אך צריך אשם אחר להכשירו, ורב חסדא יאמר שצריך אך אין לו תקנה וכן מצאנו לענין נזיר ממורט, שלב"ש צריך העברת תער ולב"ה לא צריך, ור' אבינא ביאר שלב"ש שצריך הכוונה שצריך

אך אין לו תקנה, ור' פדת חולק על ר' אבינא, שהוא אמר שב"ש ור"א הם בשיטה אחת שר"א ור"ש נחלקו כשאין למצורע בוהן יד או רגל שלת"ק אין לו תקנה לעולם, ולר"א נותן על מקומו ויוצא בכך, ולר"ש יתן על של שמאל.

שנו בברייתא שבאשם מצורע נאמר **ולקח מדם האשם**, ואין לומר שיקח בכלי שהרי נאמר אח"כ **ונתן**, והיינו בעצמו של כהן, א"כ גם לקיחת הדם היא בעצמו של כהן, אך למזבח נותן בכלי שכתוב **כי כחטאת האשם הוא** וכמו שחטאת טעונה כלי, כך אשם טעון וא"כ ב' כהנים מקבלים את דמו, כהן אחד מקבל בכלי וזורקו במזבח, וכהן נוסף מקבל בידו ונותן על בהונותיו.

שנו בברייתא שלר"א ור"ש כל השעירים והפרים שקרבו לאחר שנשפך הדם מטמאים בגדים ונשרפים בבית הדשן, ולחכמים לא מטמאים בגדים ולא נשרפים בבית הדשן חוץ מהאחרון שנגמרה בו הכפרה, רבא שאל אם נשפך דם שעיר כמה שעירים ישלח אמר לו ר"ג וכי ישלח את כל עדרו,

דף סב אמר רבא שהרי ממילא צריך לשרוף את כל השעירים, אמר ר"ג שבמשתלח כתוב **אותו**, ובשעיר הקרב בפנים אין מיעוט אותו.

רב פפי אמר בשם רבא שישלח את השעיר הראשון, ורב שימי אמר בשם רבא שישלח את האחרון, שנגמרה בו הכפרה, ורב פפי יסבור כר' יוסי שמצוה בראשון, ואין לומר שזה ר' יוסי של קופות ששנינו שהיה כתוב בקופות של תרומת הלשכה א' ב' ג' לדעת מי נתרמה ראשונה שמצוה בראשון, אך יש לדחות שמדובר שם שכשנתרמה הראשונה השניה לא היתה ראויה אך בשעיר ממילא לא ראוי לשילוח עד גמר המתנות, אלא זה ר' יוסי בפסח שאבד והפרישו אחר תחתיו ונמצא הראשון שלחכמים יקריב מי שירצה, ולר' יוסי יקרב הראשון שמצוה בראשון, ואם היה השני מובחר יביאנו.

פרק שני שעירי

משנה לכתחילה שני השעירים של יוה"כ יהיו שוים במראה ובקומה ובדמיהם ויקנו אותם יחד, ואם אינם שוים כשר, וכן אם קנה אחד היום ואחד למחרת כשר, ואם מת אחד מהם קודם הגרלה יקח זוג לשני ואם מת אחר הגרלה יביא זוג אחר ויגריל עליהם ויתנה, שאם מת השעיר של ה' מה שעלה עליו הגורל לה' יתקיים, תחתיו ואם מת של עזאזל יתקיים תחתיו מה שעלה עליו הגורל לעזאזל, והשני ירעה עד שיסתאב וימכר ויביא בדמיו נדבה, שחטאת ציבור אינה מתה, ולר' יהודה ימות, ור' יהודה אמר עוד שאם נשפך הדם של שם ימות המשתלח, ואם מת המשתלח ישפך הדם. **עמוד ב גמרא** נאמר **יקח שני שעירי עזים** ומיעוט שעירים שנים, וכתוב **שני** ללמד שיהיו שניהם שוים, וכשאינם שוים כשר שכתוב פעמיים **שעיר** לרבות, ומשמע שלולא הריבוי היינו אומרים שהדין שיהיו שוים מעכב כי כתוב כמה פעמים **שני**, ואחר שהתורה מרבה א"כ למדו ממה שכתוב **שני ג'** פעמים שיהיו שוים במראה ובדמיהם.

כך שנו בברייתא לענין מצורע שכתוב שני כבשים, והרי מיעוט כבשים הוא שנים, ושני מרבה שיהיו שוים, וכשהם לא שוים כשר שכתוב **כבש כבש** לרבות, ולולא שהתורה ריבתה היינו אומרים שמעכב כי כתוב **תהיה** ואחר שהתורה ריבתה **כבש כבש** לומדים מתהיה לשאר הוויתו של מצורע,

כך שנו בברייתא בצפרי מצורע שכתוב **ושני צפרים**, ולכאורה מיעוט צפרים שנים, וכתוב **שני** שיהיו שוות, אך אינו מעכב, שכתוב **צפור צפור** לרבות ולולא הריבוי היינו ממעטים כשאינם שוות כי כתוב תהיה ואחרי שכתוב צפור צפור לומדים מתהיה לשאר הוויתו של מצורע, ולענין תמידים לא למדו כך שכתוב כבשים ומיעוט כבשים שנים והתורה כותבת שני לומר שיהיו שוים וכשר גם בלא שוים שכתוב **כבש לרבות**, וא"כ נצטרך לכתחילה שיהיו שוים, אך לומדים מהמילה שני שיקריבום כנגד היום, ולא אומרים שזה לחובת היום כי כבר כתוב לפני כן **את הכבש אחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים** אלא למדו מזה שמקריבם כנגד היום שבבוקר התמיד קרב בקרן מערבית צפונית על טבעת שניה ובבין הערביים הוא קרב בקרן מזרחית צפונית על טבעת שניה, וכבשי מוסף של שבת לכתחילה צריך שיהיו שוים.

שנו בברייתא שאם שחט שעירי יוה"כ בחוץ קודם הגרלה חייב על שניהם ואחר הגרלה חייב על של שם ופטור על של עזאזל, רב חסדא אומר שקודם הגרלה חייב על שניהם כי הם ראויים לשעיר הנעשה בחוץ, והוא לא מבאר שראויים לשעיר הנעשה בפנים כי הוא מחוסר הגרלה, אך לכאורה גם שעיר הנעשה בחוץ אינו ראוי כי עדיין לא עשה את עבודת היום, אלא שרב חסדא סובר שבו ביום אינו נקרא מחוסר זמן, ואומר רבינא שלרב חסדא שמחוסר הגרלה נחשב מחוסר זמן א"כ לשמואל שאמר ששלמים ששחטם קודם פתיחת דלתות היכל פסולות שכתוב **ושחטו פתח אהל מועד** כשהוא פתוח ולא כשהוא סגור, ואם שחטם בחוץ קודם פתיחת דלתות היכל פטור כי הם מחוסרות פתיחת דלתות.